

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ul. št. 6 — Telefon
uredništvo št. 50 — Telefon
— upravnništvo št. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

Beg pred brati ...

Razmere, ki jih je sedanji blodni režim ustvaril v naši državi, postajajo vsak dan bolj neznosne. Iz Vojvodine, Slovenije, Hrvaške, Bosne-Hercegovine, Dalmacije in Macedonije prihajajo klici ogorčenja in nezadovoljnosti. Samo nad Črno goro je ležal čuden molk; le tu in tam je udaril iz nje kak pridušen, nedoločen glas, a kmalu zopet zamrl. Ali je bilo tam boljše nego drugje ali pa je bil le pritisk od zgoraj hujši in neizprosnejši, tako da je zati vsak svobodni glas? Naj sodi vsak sam:

Te dni je priobčil »Balkan« vsebinsko naslednjega pisma, ki ga je 23. maja t. l. poslal črnogorski odvetnik in publicist A. Marković srbskemu patriarhu Dimitriju:

»Vaša Svetost! Obupno stanje ljudstva v Črni gori je prisililo podpisane in njegove rojake, da se obrnejo na parlament s prošnjo, da jim dovoli selitev iz Jugoslavije.

Ko zapuščamo deželo svojih očetov z namenom, da si poiščemo novo domovino, smatramo za svojo dolžnost, da vzamemo s seboj tudi ostanke naših prednikov.

Črna gora nam bo oprostila, da jo ločimo od kosti onih, ki so dali življenje za njeno svobodo, a Vas prosimo, da blagoslovite naš čin pietete nasproti svetim spominom in dovolite ekshumacije, potrebne za uresničenje naše namere. Izpraznjeni grobovi naših prednikov naj ostanejo pripravljeni, da sprejmejo tiste, ki se naselijo v naših osamelih domovih.

Ponovno prosej za Vaš blagoslov, ostanejo Vaši Svetosti najponižnejši ...«

Na to pismo je poslal patriarh Dimitrij Črnogorcem naslednji odgovor:

»Moje pastirsko srce pretresajo čustva najgloblje bolesti pri misli, da bratje zapuščajo brate brez domovine očetov. Obzrlum, da sem po zločinih upraviteljev prisiljen dati blagoslov, ki je za Srba in cerkvenega poglavarja najtežji. A ko že moram vršiti to zame in za moja čustva bolesto dolžnost, Vam dajem svoj pastirski blagoslov in bom o tem obvestil črnogorskega metropolita. Vi bodite blagoslovljeni, a tisti, ki prelivajo bratsko kri in izvršujejo zločine nad svojimi brati, naj bodo prokleti!«

Kaj pravita na to »Jutro« in »Narod« in kaj razni sladkobesedni lilešči, ki toliko govore o narodnem edinstvu in bratstvu ter so brezpogojni sluge današnjega režima? Ali bodo sedaj tudi patriarha Dimitrija proglasili za protidržavnega hujšaka in plemenskega šovinista?

Militarizem v Jugoslaviji.

Naša vojska šteje 6066 častnikov in 144.223 vojakov. Ako primerjamo predvojno militaristično Nemčijo s povojno Jugoslavijo, bi naša država v svojem največ-

jem militarizmu ne smela imeti več kot 4000 častnikov in 100.000 vojakov. Proti bivši Kraljevini Srbiji, ki je imela največ 11.000 vojaštva, pa se današnje ogromno število sploh primerjati ne da. Japonska šteje n. pr. 45 milijonov prebivalcev, je tudi ena militarističnih držav, a je zmanjšala število armade na 209.000. — Orožniško-obmejne čete znašajo: Prva šteje 580 častnikov in 20.000 orožnikov, druga 120 častnikov in 11.200 obmejnih stražnikov; skupaj 700 častnikov in 31.200 moštva. — Avstroogrška je imela 500 čast-

nikov in 5000 orožnikov. Sorazmerno bi morala imeti Jugoslavija največ 120 častnikov in 5000 orožnikov. — Vojna mornarica ima 242 častnikov in 4194 mornarjev. — Častniški zbor šteje: 39 vojvod in generalov, 424 polkovnikov, 511 podpolkovnikov, 1072 majorov. Japonska je imela n. pr. 1914. leta 250.000 vojaštva a le 207 polkovnikov. Mi jih imamo kar 424! Da se opomore temu zlu, je v proračun stavljen predlog, da se poviša 170 podpolkovnikov v polkovnike in 545 kapetanov v majore. Za to seveda ima novaca!

Posojilo in amnestija.

Komunisti ne bodo amnestirani.

Belgrad, 31. maja. (Izv.) Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega sveta. Razpravljalo se je najprej o najetu posojila. Holgatenova skupina je predložila svojo ponudbo, s katero nudi državi posojila 20 milijonov dolarjev in 2 milijona šterlingov proti 8 odstotnim obrestim in emisijskim kurzum 86. Holgatenova skupina zahteva, da se takoj prekinejo pogajanja z Blerotom. Ministrski svet je to ponudbo v načelu odbil, ker gre samo za približno 30 milijonov dolarjev, dočim je skupina prvotno govorila o 100 do 150 milijonih do-

larjev posojila. Definitivno bo sklepal o tem, čim se o ponudbi izjavijo Pašić, ki se nahaja še vedno v Iliđah, Trifković in Stanić, ki radi boleznimi nista prisostvovala seji. — Ministrski svet je nato razpravljal o amnestiji, ki bo splošna ne pa poedina. V južni Srbiji bodo oproščeni vsi oni, ki so bili vsled prestopka po § 85 s. k. z. obsojeni do 16. avgusta 1919 in niso posredno sodelovali v hajduških napadih. Komunisti in častniki s solunskega procesa ne pridejo v poštev. Eventualna odločitev glede njih je prepuščena kraljevi iniciativi.

Westfalski rudarji v Rajhenburgu.

Rajhenburg. Prihod westfalskih romarjev v Rajhenburg je bila sijajna manifestacija katoliškega delavstva. Že ob 9. uri je romarje pričakovala velikanska množica. Ob trideset na 11. uro je pripeljal posebni vlak westfalske rudarje in njihove žene in otroke. Na kolodvoru jih je pozdravil v imenu občine postajenačelnik ter v imenu trboveljskih in drugih slovenskih rudarjev pa centralni tajnik Kukman iz Trbovelj. — Razni govorniki (gg. Hagenketter, Instermann, Tuhtar) so se zahvalili za prisrčni sprejem. Dobro izveščani cerk. pevski zbor je zapel tri pesmi, nakar se je med petjem lavretanskih litanijs spreved pomikal proti lepo okrašeni cerkvi, koder je domači g. župnik imel krasen nagovor, ter je prevzval knezoškofo dr. Jeglič v daljšem govoru spodbujal romarje k vztrajnosti in krščanskim načelom, nakar je blagoslovil krasen kip sv. Barbare, zaščitnice rudarjev, katerega so poklonili westfalski rudarji rajhenburški cerkvi. Ganiljivo je bilo videti krepke moške in žene pristopiti ob pol 2. uri popoldne k sv. obhajilu med sv. mašo, katero je daroval vladika dr. Jeglič. Našim slovenskim rudarjem v domovini so nudili njih stanovski bratje krasen zgled krščanske zavednosti. — Omenimo naj še, da so neke imenitno sfrizirane in napudrane in namalane rajhenburške punčare iz »boljših« krogov precej zasmehljivo gledale na celo sla-

vnost, oziroma na romarje. Ena med njimi se je celo izrazila: »Kaj hodi ta farška banda sem, tukaj imamo ta črni že tako veliko preveč.« Komentarja ni potreba.

SKLEP EVHARISTIČNEGA KONGRESA V RIMU.

Rim, 30. maja. (Izv.) Včeraj dopoldne je bila v cerkvi sv. Petra sklepna slovesnost mednarodnega evharističnega kongresa. Sv. oče Pij XI. je zapel zahvalno pesem in dal sv. blagoslov. Množice so papeža radostno pozdravljale tako ob prihodu v cerkev kakor ob odhodu. Ob vratih bazilike je sv. oče še enkrat podelil svoj blagoslov in nato odšel v svoje sobane. Slovesnosti je prisostvovalo do 30 kardinalov in 400 škofov kakor tudi diplomatski zbor pri sv. stolici.

Današnja predborza.

Zagreb, 31. maja. (Izv.) Pešta 35.50, Berlin 103, Italija 14.85, lire 14.65, London 1272, New York ček 283, dolarji 280, Praga 552, Dunaj 2.50, Zürich 54.

Zürich, 31. maja. (Izv.) Berlin 1.90, Holandsko 271, New York 522.50, London 23.26, Pariz 47.67, Italija 27.37, Praga 10.05, Pešta 0.65, Zagreb 1.88, Solija 3.87, Varšava 0.13, Dunaj 0.05125, avstr. krone 0.05.

Dunaj, 31. maja. (Izv.) Praga 220, Zagreb 40, Pešta 13.90, Varšava 282, Italija 585, Bukarešta 76, London 501, New York 11200, Pariz 1020, Zürich 2150, Berlin 41.125, Holandsko 4400. — Vse devize razen Prage in Holandskega so padle.

Razprava o volivnem zakonu.

Belgrad, 31. maja. (Izvirno) Včeraj dopoldne je vladna večina razpravljala o volivnem zakonu. Ljuba Davidović je poročal o stališču demokratov v kolikor so ti svoje zahteve že formulirali. Demokrati so za srezke kandidate in sicer naj bi se za vsak mandat volila dva kandidata. Oni, ki bi dobil več glasov, postane poslanec, drugi pa njegov zastopnik oziroma namestnik. Demokrati so v principu za d'Hontov sistem razdelitve mandatov, vendar bi v skrajnem slučaju pristali na to, da ne pridejo v poštev stranke, ki ne dosežejo dve tretjini količnika. Kot podlaga za specialno debato, ki prične danes, se vzame predlog Voje Marinkovića. Vprašanje, ali naj se volivni zakon sprejme, s skrajšanim ali običajnim postopanjem, še ni rešeno.

SPORI MED MINISTRI.

Belgrad, 31. maja. (Izvirno) V sporu med finančnim odborom in dr. Kumanudijem je slednji podlegel. Demokratski klub je sprejel na znanje poročilo finančnega odbora, ministru dr. Kumanudiju pa prepustil, da predloži parlamentu tozadevni zakon. Kumanudi je vsled te odločitve svojega kluba zelo nezadovoljen in bo predložil tozadevne odredbe parlamentu v sprejetje, ker za vedno nove zahteve ministrov ne more najti drugega kritja kot razpis novih davkov.

PROTESTNI SHOD

proti razpustu občinskega sveta

se bo vršil v petek 2. junija ob 6. uri zvečer v dvorani Uniona.

Vsi, ki ne soglašajo z nasiljem, na shod!

Politični dogodki.

+ Čeholašisti. Češki legijonarji so demolirali v Bratislavi uredniške prostore »Slovaka«, glasila Slovaške ljudske stranke. Poslanci ljudske stranke so dvignili včeraj v praški zbornici mogočen protest, ki je trajal skoro celo uro. Notranji minister je poslanecem izjavil, da bo proti nasilnim napadalcem nastopil kar najbolj energično. Bi ne bilo napačno, ako bi g. dr. Marinković vzletel to izjavo češkega tovariša za eksempl v vprašanju jugofašizma.

+ Težko priborjena zaupnica dr. Benešu. Včeraj je češko-slovaški parlament končal razpravo o poročilu dr. Beneša o genovski konferenci. V debati so nastopili proti dr. Beneševi politiki Nemci radi nje-

Tunel.

59

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

»Njega bi bili pobili! Mac! Mac je kriv! Toda njegova žena? Bila je vendar tako dobrega srca!«

»Pobijte Maca!« je joveč sapo kričala Italijanka v najvišjem diskantu svoje slabe angleščine. »Kill him! — Ubijte gal! Pobijte ga kakor psal!«

Hiša je stala zapuščena v pustem mraku. Allan jo je pogledal in vedel dovolj. Ko je slopal po škri-pajoči peščeni vrtni poti, se mu je vsilil v misli doživljaj, ki ga je imel pred leti pri gradnji železnice Bolivija-Ande. Takrat je slanoval s prijateljem v isti baraki in tega so štrajkači ubili. Sam, Allan, se je vrnil ničesar hudega slučel z dela domov, a prav zagonecno je baraka, v kateri je ležal umorjeni prijatelj, napravila nanj tuj, nerazumljivo spremenjen vtis. Isto vzdušje je sedaj tiščalo okoli hiše.

V vestibulu je dišalo po karbolu in etru. Ko je zagledal viseli Edithin beli mali kožušček, se mu je namah stemnilo pred očmi in skoraj bi se bil zgrudil. V tem je zaslišal klicati neko hlipajočo srečnico: »Gospod — gospod!« — In ob zvoku bolečine in brezmočnega gorja tega tujega glasu se je spel zbral. Stopil je v poltemno sobo, kjer mu je prišel nasproti zdravnik.

»Gospod Allan —!«

»Pripravljen sem, doktor!« je dejal Allan polglasno, a s tako mirnim, vsakdanjim glasom, da mu je zdravnik začuden naglo pogledal v oči. »Tudi otrok, doktor?«

»Bojim se, da se ne dá rešiti. Pljuča so ranjena.«

Allan je nemo prikimal in šel po stopnicah. Zdelo se mu je, kakor da se irklja vedri zvonki smeh njegove male deklice v stopnišču. Zgoraj je stala pred vrati Maudine spalnice bolniška sestra ter Allanu namignila.

Vstopil je. Samo sveča je brlela v sobi. Maud je ležala na postelji, stegnjena, čudno ploska, voščena, trda. Njen obraz je bil lep in mir in bil razlil po njem, toda zdelo se je kakor da je ostalo v njenih brezkrvnih polazah neko malo, ponižno in skromno vprašanje, rahla osuplost na njenih napol odprli posineli usnah. Veki njenih zaprtih oči so se vlažno lesketali, kakor od zadnje male solze, ki se je razlila. Nikoli v svojem življenju ni Allan pozabil tega vlažnega bleśka pod posineli Maudinimi vekli. Ni plakal, ni zahlipal; z odprtimi usnami je sedel ob njeni zadnji postelji ter ji zrl v obraz. Nerazumljiv občutek mu je otopil dušo. Ničesar ni mislil. Toda misli so mu blodile zabrisano in zmedeno v glavi, a se ni zmenil zanje. To je bila ona, njegova mala kakor Madona. Ljubil jo je, iz ljubezni poročila. In njej, ki je prihajala iz preprolih razmer, ji je ustvaril sijajno življenje. Čuval jo je ter ji vsak dan naročal, naj pazi na avtomobile. Zanj se je zmerom bal, ne da bi ji povedal. Zadnja leta jo je zanamiral, ker ga je prevzemalo delo. Toda zaradi tega je ni nič manj ljubil. Njegova mala norica, njegova dobra, sladka Maud, tu je zdaj ležala. Prokleta brezumna usoda!

Prijel je Maud za malo, okroglo roko ter jo opazoval z volim, opuslošenim pogledom. Roka je bila mrzla, a saj je moralo tako biti, kajli bila je mrtva; mrzla ga ni srašila. In poznal je na tej roki vsako črto, vsak noht, vsak sklep. Na levo sence so počesali kostanjeve židane lase. Toda skozi nje je videl modrikasto, ne-

znalno znamenje. Tam jo je zadel kamen, oni kamen, ki ga je velel izsrečiti tisoč in tisoč merov pod morjem. Prokletstvo nad ljudi in njega samega! Prokleti bodi tunel!

Nesluhno je bila zadela ob zlo usodo, ki je slepo in besno kot hudournik prišla svojo pot. Zakaj ni ubogala njegovega naročila? Hotel jo je obvarovati samo pred zasramovanjem.

Na to ni pomislil. Zakaj ga ni bilo tu, baš danes? Allan je pomislil, da je bil ustrelil sam dva človeka, ko so bili svoje dni navalili na rudnik Juan Alvarez.

Da bi bil Maud obranil, bi jih bil brez obotavljanja posrelil na stotine. V dno morja bi bil šel za njo. Kakor živi, branil bi jo bil pred stotisoči divjih živali, dokler bi bil mogel migati z mezinem. Toda njega ni bilo tu ...

Misli so vrvele vsekrižem po njegovi glavi, ljubkanja in kletve, a misli ni prav nič.

V tem je rahlo potrkalo na vrata.

»Gospod Allan?«

»Da?«

»Gospod Allan ... Edith ...«

Vstal je ter pogledal, če sloji sveča trdno v svečniku, da se ne bi morda prevrnila. Nato je slopil k vratom ter od tu še enkrat pogledal Maud. V duhu se je videl, kako se je vrgel čez ljubljeno ženo, jo objemal, hlipal, kričal, molil, jo prosil odpuščenja za vsak trenutek, ko je ni osrečeval — v resnici pa je stal na vratih ter jo gledal.

Potem je odšel.

(Dalje.)

govega vztrajanja na verzajski pogodbi, komunisti radi rezerviranosti napram sovjetski Rusiji, Kramačeva demokratska stranka radi popuščenja napram sovjetom in slovaška ljudska stranka vsled notranje-političnih razlogov. Dr. Beneš je moral ponovno braniti svoje stališče, nakar so mu vladne stranke vendar izrekle zaupnico.

+ Svinčena afera beli »Jutrovcem« glave. Po našem mnenju bi bilo prav, ko bi se zadeva hitro opravila pred sodiščem, da bo javnost vedela, kaj je na trditvah g. Kamenarovića, ali so za temi trditvami tudi dokazi ali ne. Ne gre namreč javnosti toliko za svinčeno kupčijo kot tako, marveč veliko bolj za to, v kake postranske namene se je porabljal dobiček, ki je bil namenjen kulturnim svrham. Za to gre pri celi aferi, v kolikor ta zanima javnost. Če so se pa pri tem godile nemoralne transakcije, kar naj dožene sodna preiskava in obravnava, bo tudi javnost krivce moralno obsodila. Ali bo to Peter ali Pavel, je za nas in celo javnost postranska stvar. Zato mi pričakujemo sodne ugotovitve, da izrečemo svojo sodbo o zadevi, ki dokazuje danes le to, kako veliki bančni kapital posega v politično življenje in ga uravnava v smislu svojih interesov. Proti temu zlu pa bijemo svoj boj izpočetka.

+ Jutrovec napadajo Hribarja. V današnjem »Jutru« beremo sledečo zanimivo notico: »Pod naslovom »Nevolje Slovenačke« priobčuje nedeljski Beogradski Dnevnik oster napad na pokrajinskega namestnika Hribarja, češ, da pada iz ene afere v drugo, ki se vse odigravajo na račun dostojnosti in časti ne samo Slovenije, temveč vse države. Članek je pisan s precej fantazije in ponavlja nekatere že znane stvari. Novo in zanimivo je pa sledeče: »B. D.« poroča, da se je g. Hribar nedavno mudil v Beogradu, da se opraviči pred vlado. To priliki da je izkoristil, da se napravi za velikega mučenika. Preko svojih prijateljev na Dunaju je izposloval, da se mu je od tam poslal telegram v Beograd, ki mu javlja, da se nanj pripravlja atentat! — Mi smo se informirali ter doznali, da je g. Hribar res iz Beograda odredil, da se v Ljubljani zaslisišjo funkcionarji tukajšnjega odbora Narodne Obrane zaradi sumnje, da Narodna Odbrana snuje proti g. Hribarju atentat. Dotični gospodje so bili pozvani na policijo ter zaslisani. Obdolžitev je izzvala pri njih živahno veselost in preiskava se je brzo končala. Tako »Jutro« o g. Hribarju. Nasprotno se je poostrišlo vsled svinčene afere.

+ O voditelju republikanske stranke g. Novačanu priobčuje dr. Ilešič v »Novi dobič« članek, v katerem mu očita, da je spreminil svoje prepričanje in še marsikaj. Ilešič piše na račun Novačana: »Meseca oktobra 1919 sva se videla v Beogradu in v Zemunu. Bilo je to takrat, ko ste mi natovorili neka čudna pisma na zagrebške tvrdke, ki jim jaz nisem poznal niti imena. S strahom sem opazil v Zagrebu, kam ste me poslali s pismi... Vprašal sem se namreč: Kaj in čemu piše pisatelj iz Beograda zagrebškim tvrdkam? Pisma sem seveda prebral, a za Vas sem se bal. Povejte, o čem ste pisali? Takrat ste govorili odočno in iz svoje volje: »Kajkavski ne bom nikoli več pisal.« Zavrgli ste torej celo slovenščino, tako kakor je svoj čas pustil Gaj svojo zagorsko kajkavščino — kajpada, takrat ste hoteli postati gospod ob Donavi in Savi, v belgradskem ministertvu za vnana dela —, a zdaj, ko bi radi bili gospod ob Savinji, zdaj govorite s povzdignjenim glasom: »Slovinci smo poseben narod, samo soroden Hrvatom. Naš jezik in naša slovenska državnost, to je naše geslo.« »Kdaj ste lagali, takrat ali sedaj ali obakrat?« — G. Novačan bo na te trditve moral odgovoriti.

+ Lloyd Georgeovo posredovanje o rapalski pogodbi. Lloyd George je predlagal sledeči sporazum med Italijo in Jugoslavijo v vprašanju končne izvedbe rapalske pogodbe: 1. Za določitev meja reške države se določi mešana komisija treh Jugoslovancev in treh Italijanov, ki mora izvesti meje v enem mesecu. 2. Baroš pripade Jugoslaviji. 3. Krog Zadra se sklene 5—15 km širok prometni pas, z otokom Uljan. Pri Pokraju in Obrovu bi bil ta pas širok pod 5 km; in 4. V slučaju podpisa sporazuma izprazni Italija Sušak v 5, tretjo cono pa v 12 dneh. Italija želi, da bi se ta pogodba sklenila že pred kraljevo poroko.

+ Čičerin in D'Annunzio. Na povratku v Rusijo se je komisar za zunanje zadeve Čičerin sestal ob Gardskem jezeru z D'Annunzijem v njegovi vili. Ostal je pri njem cel večer in je tudi prenočil. Razgovori so trajali zelo dolgo. Nekateri listi trde, da se peča sedaj D'Annunzio s socialnimi problemi, drugi pa pripisujejo temu sestanku mnogo politične važnosti.

+ Kongres bolgarske kmetijske stranke. 28. t. m. se je vršil v Sofiji zbor bolgarske kmetijske stranke, ki mu je predsedoval ministrski predsednik Stambolinski. — Kongres je Stambolinskega pooblastil, da nadaljuje boj proti opoziciji in če treba razpusti tudi parlament.

+ Volivni uspeh socialne demokracije na Mažarskem. Ob zadnjih volitvah na Mažarskem je postavila socialdemokratska stranka svoje kandidate v 15. okrajih. Dobila je pri glavnih volitvah dva mandata, v šestih okrajih pride v ožje volitve.

Dnevni dogodki.

— Poslanecem SLS. Predsedstvo pokrajinske uprave naznanja, da je predsednik skupščine prekinil vse dopuste narodnih poslancev. 6. junija ob 10. uri dopoldne bo važna seja narodne skupščine. — Tajništvo Slov. ljud. stranke.

— Odhod westfalskih rudarjev. Posebni vlak z westfalskimi slovenskimi rudarji bo odpeljal romarje nazaj v Nemčijo dne 6. junija. Odhaja iz Rajhenburga ob treh popoldne. Vlak bo obstal na vsaki postaji od Rajhenburga do Ljubljane. Z Zidanskega mostu odide vlak ob 4. uri 25 min. popoldne in pride v Ljubljano ob 5. uri 57 min. popoldne. Tu ostane vlak do devetih zvečer. Westfalske rudarje opozarja vodstvo romanja, da je vožnja od Rajhenburga do Jesenice za vse že plačana. Tedaj naj si nihče ne kupuje posebej vožnega listka. Na gorenjski progi bo vlak obstal le v Medvodah, Škofji Loki, Kranju in na Jesenicah. Med odmorom v Ljubljani se bodo slovenski rudarji poslovili od nas. Obiskali bodo nekatere cerkve ter se nato sestali vsi skupaj v eni ljubljanskih dvoran. Naše delavstvo in ostale somišljenike pozivljemo že sedaj, da se pridejo posloviti od naših bratov, ki se vračajo.

— Skupina SZTD Litija priredi ljudsko veselico dne 4. junija s sledečim sporedom: šaljiva pošta, prodaja šopkov, pečiva, godba. Postrežba bo točna in solidna. Vstopnina 2 Din. Čisti dobiček je namenjen tovarniškim revežem. Vabimo vljudno.

— Ljudski tabor na Limbarski gori. Na Limbarski gori pri Moravčah je binkoštni ponedeljek po sv. maši velik ljudski tabor, na katerem govorita načelnik Jug. kluba dr. Korošec in narodni poslanec Jan. Brodar. Vsi, ki pridete na Goro, udeležite se shoda!

— Davek na poslovni promet. V uradnem listu izide te dni razglas finančne delegacije št. A I—6/3 ex 1922, ki zadeva izvršitev zakona o davku na poslovni promet. Ker je razglas važen, opozarjamo nanj prizadete kroge, da se točno ravna po izdanih navodilih in s tem varujejo svoje pravice, predvsem pravico pritožbe.

— Po srbsko. »Hrvat« priobčuje zdravniško izpričevalo varaždinskega primarija dr. Maixnerja o lahkkih poškodbah 62 letnega pekoveškega mojstra Ivana Vogla iz Čakovca. Poškodbe je prejel Vogel takole: V njegovo pekarno v Čakovcu je prišel srbski vojak in si kupil dve žemlji. Vojak je nato sedel na mizo in začel jesti. Pek ga je opozoril, da ne gre, da bi sedel na mizi, na kateri se prodaja kruh, nakar ga je vojak zavrnil: »Jaz sem Srb pa ti smem sesti tudi za vrat.« Vogel je molčal, a ko je nato začel vojak kritizirati kruh, mu je Vogel rekel, da naj gre v Srbijo, če mu tu ni všeč. Vojak je s pretnjo odšel. Vogel je legel k počitku. Tedaj se vrne srbski vojak z dvema drugima vojakoma z nataknenim bajonetom. Vogel je moral iz postelje in pred poročnika v kosarno. Tu so ga vprašali, zakaj je grdil Srbijo. Vogel je zatrjeval, da ni rekel o Srbiji niti ene žaljive besede. Zaman. Odvedli so ga najprej v zapor, a od tam na — gnojišče, kjer so ga vrgli na tla in povaljali po gnoju, en vojak ga je pa tepel z vrvo. Nato so ga spustili. — Pa so neki ljudje hudi, ako govorimo o balkanizaciji!

— 5 jajc za meter svile. V neki dunajski tovarni za usnje in galanterijske izdelke so se zadnji čas dogajale milijonske tativne. Končno so zasačili tatu v osebi hišnice. Ta je ukradeno usnje, svilo in drugo blago zamenjala po vaseh za živila. Za 1 m moiré svile, ki stane na Dunaju 15.000 K, je dobila po 5 jajc. Pri kmetih so doslej zaplenili za 4 milijone ukradenega blaga.

— Čuden maj na Angleškem. Letos imajo na otoku Velike Britanije jako čudno vreme. Ondan je kazal toplomer v Londonu 88 stopinj Fahrenheita. Te dni pa so imeli na severu, v Škotski, prav zimske dni, zakaj padal je sneg in brila je mrzla burja. V Aberdunu je padla toplota pod ničlo. Najstarejši Angleži ne pomnijo tako velikih izprememb v toploti.

— Kakor bi od mrtvih vstal. Te dni se je vrnil iz ruskega ujetništva I. Hlouček iz Zdelova na Češkem. Leta 1914 je odrinil na rusko fronto in od tistega časa ni bilo ne duha ne sluha po njem. Žalostna mati pač ni mislila, da bo še kdaj videla svojega sina na tem svetu. Vdala se je v božjo voljo in se spominjala sina v molitvi, zakaj mislila je, da je njen srčno ljubljani sin našel svoj grob v daljni ruski deželi. Pa se je vrnil po dolgih osmih letih živ in zdrav! Kako je danes srečno njeno srce!

Mariborske novice.

Predavanje za člane in članice JSZ o zdravstvu se vrši v petek 2. junija ob 8. zvečer v dvorani Splavarska ulica 4. Predaval bo g. docent dr. J. Matko. Vabi se k obilni udeležbi.

V Rušah pri Mariboru, se vrši v nedeljo 11. junija dopoldne po rani maši, shod SZTD. Na shodu poroča tov. Cvikel iz Ljubljane.

Sestanek zaupnikov JSZ. V soboto 10. junija ob 8. uri zvečer se vrši v prostorih JSZ Splavarska ulica 4 sestanek zaupnikov in odbornikov JSZ. Dolžnost odbornikov in zaupnikov je, da se sestanka zanesljivo udeležijo.

Kršč. soc. shod. V nedeljo 28. t. m. je kršč. soc. delavstvo priredilo izlet na Goro pri Št. Petru. Ob 3. uri je bila v Marijini cerkvi pridiga č. g. stol. kanonika dr. Vrabar, ki je govoril o delu z ozirom na krščanstvo. Po petih litanijah se je vršilo na prostem delavsko zborovanje, na katerem sta govorila tov. dr. Capuder in Stabej. Westfalskim Slovincem v pozdrav se je odposlal sledeči brzojavni pozdrav: Obmejno krščansko socialno slovensko delavstvo, zbrano na zborovanju na Gori pri Mariboru, pošilja bratom in sestram iz Nemčije na obisku v svoji domovini iskrene pozdrave in kliče vsem dobrodošli. Jugoslovanska strokovna zveza — Maribor.

Poroča. V ponedeljek 29. t. m. se je vršila v frančiškanski cerkvi poroka dveh vrlih naših parov in sicer: tov. J. Vrbajnski s tov. Ivanko Kurnik in tov. F. Šrimpf s tov. Kristino Greiner. Obe nevesti sta bili zvesti članici JSZ in nad vse delavni odbornici. Novoporočencem daj Bog obilo sreče, blagoslova in miru v zakonskem življenju.

Kaj pa to pomei. Socialistični župan Grčar, je kot predsednik stanovanjske komisije nakazal bivšemu ministru dr. Kukurcu, eno izmed najlepših in največjih stanovanj v Mariboru. Za uradnike in delavce pa ni stanovanj, niti za tiste, ki že čakajo dolge mesece. Sicer smo že dolgo vedeli, da je mariborski župan bolj vladen kot socialističen, pa da bi bil sam bolj vladen kot vladni gospodje sami, tega pa si ne bi bili mislili.

Terorizem socialdemokratov. V tovarni oblek last Jugoslov. Lloyda, so pričeli v zadnjem času socialisti preganjati delavce, ki niso pri njih organizirani, grozijo jim da bodo odpušteni in z raznimi grožnjami jih hočejo prisiliti, da odstopijo od drugih organizacij in se vpišejo v hlapčevsko soc. dem. strok. org. Inspekcijo dela opozarjamo, da se malo pobriga za te razmere, da bo delavstvo, ki ni organizirano pri soc. dem., imelo vsaj mir, da bo

lahko vestno in pošteno vršilo ozir. opravljalo svoje delo.

Kako bodo v Mariboru proslavljali kraljevo poroko. Velike svečanosti ob prihodni kraljeve poroke se nameravajo vršiti v Mariboru. V to svrhu se je sestavil poseben odbor pod predsedstvom okrajnega glavarja dr. Lajnšiča. Spored bi bil sledeči: 7. junija popoldne okrašenje mesta; 8. junija zjutraj budnica, strelji topov, ob 10. uri pontifikalna sv. maša v stolnici, zatem vojaške parade in ob 11. uri čestitanje in goščenje pri okrajnem glavarju. Popoldne pa bo v Ljudskem vrtu velika ljudska veselica, pri kateri nastopi v raznih točkah šolska mladina. Vstopnine ne bo, veselica se zaključi ob 8. zvečer. Ob pol 10. pa bo v Götzovi dvorani elitni ples in zabava za mariborske velikaše in bogataše. Povabljeni so vsi prvaki od socialističnega župana ter okrajnega glavarja in vojaškega poveljnika navzdol. Tu se bo speš potrošilo in zapravilo veliko težkih tisočakov, med tem ko bodo mnogi stradali in pomanjkanje trpeli. Zeleti bi bilo, da bi pripravljali odbor za proslavo kraljeve poroke našel drug način proslave, namreč tak, da bi od istega imeli korist tudi ubogi mariborskega mesta.

Ljubljanski dogodki.

Ij Sestanek zaupnikov SLS za trnovsko župnijo se vrši jutri v četrtek ob pol 8. uri zvečer v »Prosveti«, Konjušna ulica 7 (pri Ogrinu).

Ij Mesec presvetega Srea Jezusovega v cerkvi sv. Jožefa. Ves mesec junij je v cerkvi sv. Jožefa vsako jutro ob 6. uri sv. maša z blagoslovom in vsak večer ob pol 8. uri kratek govor. Nato so litanije in blagoslov.

Ij Podporno društvo jugoslovanskih akademikov priredi v četrtek dne 1. junija 1922 ob 8. uri zvečer poučno predavanje: »Pomen solnčenja za človeško zdravje posebnim ozirom na tuberkulozo«. Predava g. dr. Volavšek. Držimo se principa: Sam si najprej pomagaj, potem si izbiraj zdravnika. — Odbor.

Ij Občinsko posredovalno sodišče je tekom svojega kratkega obstoja poravnalo 35 tožb radi razžaljenja časti; v 14 slučajih se poravnava ni dala doseči, 6 slučajev je ostalo nerešenih.

Ij Podstrešni tatovi na delu. Ker so se v zadnjem času zopet začele množiti podstrešne tatvine, opozarja policijsko ravnanje občinstvo naj pazi na sumljive osebe, ki se potikajo po hišah in vsakega neznanca takoj naznani policiji.

Ij Iz Save so potegnili vajenca Prešerna iz Šiške, ki je bil pri kopanju utonil. Pokopali so ga v Sp. Hotiču.

Naša društva.

d Orel Krakovo-Trnovo. Danes ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih fantovski sestanek.

d Trbovlje. Na Binkoštni ponedeljek se vrši v »Društvenem Domu« koncert pevskih društev iz Zagorja (mešani zbor) in Trbovelj (moški zbor). Zapele so bo 18 pesmi in sicer slovenskih, čeških, hrvaških in slovaških. Prijatelje petja vljudno vabi Odbor.

d Vič. V četrtek ob pol 8. uri društveni večer. Udeležba obvezna za vse člane in odseke. — Predsednik.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Vozniki! Pozor!

Po 10 do 30 kron se vam plača za voz smeti, šute, pepela, gramozu ali drugega materiala za zasipanje, če ga pripeljete na posestvo Cesta v mestni log št. 15. Oglasite in dogovorite se ravnotam v pisarni.

Perilo je pri sedanji draginji nenadomestljivo. Ali vporabljaš pri pranju milo, katero mu ne škoduje in ga ne razjeda? Ali vporabljaš

GAZELA MILO?

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena l. 1872

Beograd, Gornja Račgona, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Velikovec
expozitura v Skofjiloki

Akcijski kapital K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000

Izvršuje vse bančne posle
najkulantneje.